

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/304/2021
Identifikačné číslo spisu:	5319200585
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Katarína Katková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5319200585.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. F., narodeného N., M., zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cífrom, Lučenec, Janka Kráľa 5/A, proti žalovaným 1/ Všeobecná úverová banka, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenému advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739 a Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., Poprad, Námestie sv. Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, 2/ VÚB Leasing, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 318 045 (do 31. decembra 2021 zastúpenému Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., Poprad, Námestie sv. Egídia 40/93, IČO: 44 250 029), o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.407,93 eur s príslušenstvom a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, pôvodne vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 14C/1/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. mája 2021 sp. zn. 8Co/57/2020, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní ako s o žalovaným p o k r a č u j e s právnym nástupcom žalovaného 2/: Všeobecnou úverovou bankou, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. mája 2021 sp. zn. 8Co/57/2020 v časti výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca z 27. novembra 2019 sp. zn. 14C/1/2019 vo výrokoch I., III. (časť prvého výroku) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 27. novembra 2019 č. k. 14C/1/2019-344 uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.407,93 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 4. marca 2019 do zaplatenia a žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.407,93 eur s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných dochádza k zániku povinnosti plnenia druhého žalovaného, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Súd prvej inštancie určil, že osobný automobil Suzuki Grand Vítara, číslo karosérie D., je vo vlastníctve žalobcu (výrok II.) a spotrebiteľský úver poskytnutý na základe

Zmluvy a Zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX z 23. mája 2014, uzatvorený medzi žalobcom a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., je bezúročný a bez poplatkov (výrok III.). Súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok IV.) s tým, že žalobca má voči žalovanému 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok V.).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou (po pripustení zmeny žaloby súdom prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 27. novembra 2019) domáhal voči žalovanému 1/ uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.407,93 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 4. marca 2019 do zaplatenia a voči žalovanému 2/ uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.407,93 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 29. novembra 2019 do zaplatenia s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných, dochádza k zániku povinnosti plnenia druhého žalovaného. Zároveň sa domáhal určenia, že osobný automobil Suzuki Grand Vítara, číslo karosérie: D., je vo vlastníctve žalobcu a spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy a zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX zo dňa 23. mája 2014, uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., je bezúročný a bez poplatkov.

1.2. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca (ako kupujúci) a predávajúci (spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s.) uzatvorili dňa 23. mája 2014 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol automobil Suzuki Grand Vítara (ďalej len „kúpna zmluva“). Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 6.774 eur. Časť kúpnej ceny vo výške 2.032,20 eur bola predávajúcemu zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy a zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 4.741,80 eur mala byť predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi kupujúcim a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. (ďalej len „právny predchodca žalovaných 1/, 2/“ alebo „Consumer Finance Holding, a. s.“) na bankový účet predávajúceho najneskôr do 7 dní odo dňa podpisu tejto zmluvy.

1.3. Žalobca a právny predchodca žalovaných 1/, 2/ (Consumer Finance Holding, a. s.) uzatvorili dňa 23. mája 2014 Zmluvu a zmluvu o zabezpečení č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „zmluva“ eventuálne „zmluva a zmluva o zabezpečení“). Sprostredkovateľom zmluvy bola spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s. Zo zmluvy vyplynulo, že predmet financovania bol rozdelený do 2 položiek, a to Predmet financovania A (osobné motorové vozidlo, kde dohodnutá kúpna cena predmetu financovania A bola 6.774 eur) a Predmet financovania B (doplňkový tovar a služby - Carlife, kde dohodnutá kúpna cena predmetu financovania B bola 325 eur). V súvislosti so spôsobom financovania bolo v zmluve uvedené: výška splátky - 107,89 eur, počet splátok 72, termín konečnej splatnosti 05/2020, dátum prvej splátky 7. júna 2014, ďalšie splátky sú splatné vždy 7. dňa v mesiaci, výška úveru celkom je 5.066,80 eur, celková čiastka je 7.768,08 eur, ročná úroková sadzba je 16,39 %, ročná percentuálne miera nákladov vo výške 16,39 % vypočítaná v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“ alebo „ZoSÚ“ eventuálne „zákon č. 129/2010 Z. z.“) z hodnoty celkových nákladov Klienta spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru. Priemerná hodnota RPMN je 28,92 %. Klient podpisom Zmluvy a zmluvy o zabezpečení berie na vedomie, že výška poskytnutého úveru predstavuje doplatok kúpnej ceny Predmetu financovania A vo výške 4.741,80 eur. Kúpna cena Predmetu financovania B je vo výške 325 eur. Klient podpisom predmetnej zmluvy žiada Spoločnosť (Consumer Finance Holding, a. s.), aby ňou poskytnutý úver v časti doplatku kúpnej ceny Predmetu financovania A a kúpnej ceny Predmetu financovania B poukázala na účet Sprostredkovateľa. Spoločnosť sa zaväzuje uhradiť poskytnutý úver v časti doplatok kúpnej ceny Predmetu financovania A a kúpnu cenu Predmetu financovania B na účet Sprostredkovateľa.

1.3.1. Podľa časti zmluvy označenej ako „Ustanovenia o zabezpečovanom prevode vlastníckeho práva“ (bod 1.1.) sa zmluvné strany dohodli na zabezpečovanom prevode vlastníckeho práva k Predmetu financovania A.

1.3.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzavretia úverových zmlúv (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo

„OZ“), § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 5, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 454, § 553 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), § 9, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, 4, § 19 ods. 1 až 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.“), § 69 ods. 4 Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov.

1.4. Súd prvej inštancie uviedol, že úverová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalovaných 1/, 2/ ako právnickou osobou konajúcou v rámci predmetu svojho podnikania a žalobcom ako fyzickou osobou - spotrebiteľom, ktorý pri jej uzatváraní nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Základnou črtou každej spotrebiteľskej zmluvy je, že sa na ňu subsidiárne vzťahuje Občiansky zákonník (bez ohľadu na to, či bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka). Vychádzajúc zo zákona č. 129/2010 Z. z. musí úverová zmluva obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2.

1.5. Podľa názoru súdu prvej inštancie kúpnu zmluvu i zmluvu a zmluvu o zabezpečení je potrebné posudzovať ako jeden celok podľa § 52a ods. 2 veta prvá OZ. Tieto zmluvy boli uzatvárané v jeden deň a sú navzájom na sebe závislé/podmienené (žalobca uzavrel kúpnu zmluvu, ktorou kúpil osobný automobil, ktorý potreboval čiastočne financovať z úveru, o ktorý požiadal, a preto uzatvoril aj zmluvu a zmluvu o zabezpečení).

1.6. Kúpna zmluva obsahuje jasný prejav žalobcu získať úver v konkrétnej výške 4.741,80 eur na dofinancovanie osobného automobilu. Zmluva a zmluva o zabezpečení obsahuje aj predmet financovania B - doplnkový tovar a službu „Carlife“, ktorý si žalobca nevyžiadal, o ten produkt ani nemal záujem. Sprostredkovateľ úveru ho jednoducho automaticky do úverovej zmluvy zahrnul a pokiaľ si to aj žalobca v písomných dokladoch všimol a bránil sa tým, že on takúto službu nepotrebuje, bolo mu oznámené, že úver mu bez tohto poistenia poskytnutý nebude. Takéto obchodné praktiky spoločnosti AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s. vyplývajú aj z doložených čestných prehlásení iných spotrebiteľov, ktorí prišli do kontaktu s ňou. Súd prvej inštancie nemal dôvod pochybovať o tvrdeniach žalobcu, že úver bol podmienený tým, že si musel zakúpiť aj doplnkovú službu, a to poistenie „Carlife.“ V poisťnej zmluve (č. l. 129) bolo uvedené, že poisťné je splatné pri podpise návrhu poisťnej zmluvy, teda dňom 23. mája 2014. V poisťnej zmluve nebolo uvedené, že by suma 325 eur mala byť financovaná z úveru (ako je to napríklad uvedené v kúpnej zmluve, ktorej predmetom je osobný automobil).

1.7. Žalobca nežiadal o úver v sume 5.066,80 eur, ale len o úver rovnajúci sa doplatku kúpnej ceny motorového vozidla bez ďalších služieb a poplatkov. Pri podpise súvisiacich zmlúv nebol o ňom vopred informovaný, sám si to síce všimol, ale mal iba možnosť, buď podpísať vopred predformulované listiny (kúpnu zmluvu, zmluvu a zmluvu o zabezpečení, poisťnú zmluvu) alebo ich ako celok odmietnuť. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že žiadne poistenie kupovať nechcel, ani ho nežiadal, sprostredkovateľ ho jednoducho zahrnul do zmluvy.

1.8. Súd prvej inštancie podotkol, že zákon o spotrebiteľských úveroch rozlišuje medzi poskytnutým úverom a celkovými nákladmi spojenými so spotrebiteľským úverom, preto je vylúčené, aby náklady spojené s poskytnutím úveru tvorili súčasť istiny poskytnutého úveru. V zmysle ustanovenia § 2 písm. g) ZoSÚ „do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.“ Obligatórna obsahová náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere - celková výška poskytnutého spotrebiteľského úveru - musí zodpovedať jej kogentnému pojmovému vymedzeniu.

1.9. V predmetnej veci spotrebiteľský úver mal byť použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného automobilu a mal predstavovať sumu 4.741,80 eur a nie na financovanie ďalších doplnkových služieb, ktoré spotrebiteľ nechcel a nebol na ne ani len upozornený. Je nedôvodné žiadať zaplatenie služby „Carlife“, ktoré žalobca ako spotrebiteľ nechcel a nežiadal. Takáto služba v kúpnej

zmluve v súvislosti s predajom vozidla dohodnutá nie je. Služba „Carlife“ je síce predmetom samostatnej poistnej zmluvy, z tejto však nevyplýva, že by mala byť zaplatená/financovaná z poskytnutého úveru. Vzhľadom na uvedené bol súd prvej inštancie toho názoru, že doplatok kúpnej ceny vozidla 4.741,80 eur mal byť aj celkovou výškou poskytnutého spotrebiteľského úveru. Je neprípustné, aby poskytovateľ úveru premietal do istiny úveru akékoľvek pre klienta spotrebiteľa skryté povinné náklady na financovanie niečoho, čo spotrebiteľ nepožadoval, takýto postup je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku. Žalobcom predložené čestné vyhlásenia a kúpne zmluvy takýto postup preukazujú. V danom prípade sa súd prvej inštancie stotožnil s tvrdeniami žalobcu, že poistenie ako nevyžiadaná služba, je súčasťou nákladov spojených so spotrebiteľským úverom.

1.10. Právny predchodca žalovaných 1/, 2/ teda „umelo“ navýšil sumu úveru, pričom výška poskytnutého úveru je jedným zo základných vstupných parametrov pre výpočet údaju RPMN. Keďže do istiny úveru bol zahrnutý aj poplatok za poistenie, je celková výška úveru uvedená nesprávne, s čím súvisí aj nesprávne uvedená výška RPMN, preto je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov (v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch).

1.11. Súd prvej inštancie zdôraznil, že pre výpočet RPMN sú dôležité vstupné parametre. V zmluve a zmluve o zabezpečení je uvedená RPMN v nesprávnej výške 16,39 %. Pokiaľ sa zohľadní skutočná výška úveru 4.741,80 eur (zodpovedajúca doplatku kúpnej ceny za osobný automobil), pri celkovej čiastke na zaplatenie 7.768,08 eur, predstavuje správny údaj RPMN 19,45 %. Nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, čo v danom prípade bolo preukázané (§ 9 ods. 2 písm. j) v spojení s § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ).

1.12. Pokiaľ sa týka ďalších argumentov žalobcu, že v úverovej zmluve chýba presná výška, počet a termíny splátok istiny a úrokov a iných poplatkov, súd prvej inštancie podotkol, že veriteľ nemá už povinnosť rozpisovať splátky na istinu, na úroky a na poplatky.

1.13. V úverovej zmluve sa nenachádza adresa veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, pričom jej uvedenie vo všeobecných obchodných podmienkach súd prvej inštancie nepovažoval za dostatočné z dôvodu, že ide o náležitosť zmluvy vyžadovanú zákonom, uvedený údaj musí byť uvedený zreteľne a výslovne v rámci ustanovení zmluvy, kde uvedený nie je. Aj z tohto dôvodu je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. c) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ).

1.14. Keďže je úver potrebné vyhodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov, potom sa žalovaní 1/, 2/ na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili sumou 1.407,93 eur (zaplatená suma 6.149,73 eur - 4.741,80 eur, t. j. doplatok kúpnej ceny vozidla, ktorú mal žalobca zaplatiť bez započítania doplnkovej služby, ktorá je nedôvodná a treba ju považovať za súčasť nákladov spojených so spotrebiteľským úverom).

1.15. Zároveň žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.407,93 eur od žalovaného 1/ v zmysle § 517 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a to dňom 4. apríla 2019 (§ 563 OZ). Žaloba bola žalovanému 1/ doručená dňa 2. apríla 2019, preto sa žalovaný 1/ dostal do omeškania dňa 4. apríla 2019. Od žalovaného 2/ žalobca požadoval úrok z omeškania od 29. novembra 2019, a keďže žalovaný 2/ sa ešte nedostal do omeškania, preto v tejto časti súd prvej inštancie žalobu zamietol.

1.16. Súd prvej inštancie považoval žalobu ohľadne vydania bezdôvodného obohatenia za dôvodnú, pričom kúpna cena vozidla bola uhradená v celom rozsahu, preto zabezpečovací prevod práva nemôže zabezpečovať neexistujúcu pohľadávku žalovaného 2/. Momentom úhrady poskytnutého spotrebiteľského úveru v sume 4.741,80 eur (ako doplatku kúpnej ceny osobného automobilu) prešlo na žalobcu ex lege vlastnícke právo k osobnému motorovému vozidlu v súlade s § 553 ods. 3 OZ. Istina úveru bola doplatená dňa 4. januára 2018 zaplatením splátky vo výške 107,89 eur, preto súd prvej inštancie považoval žalobu za dôvodnú aj v tejto časti.

1.17. Keďže žalobca využil svoje právo, ktoré mu vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch a požiadal o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, súd prvej inštancie žalobe aj v tejto časti vyhovel, nakoľko určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti prinesie právnu istotu do predmetného úverového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2/.

1.18. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 255 ods. 1, 2 CSP. Žalobca bol úspešný v celom rozsahu (neúspech mal len v časti úroku z omeškania vo vzťahu k žalovanému 2/, čo nemalo vplyv na úspech žalobcu v spore na účely rozhodovania o nároku na náhradu trov konania), preto mu súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vyslovil, že o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/, 2/ rozsudkom z 28. mája 2021 č. k. 8Co/57/2020-581 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III. zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok) s tým, že vo výroku IV. zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý (druhý výrok). O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol tak, že žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (tretí výrok).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovi bol na financovanie kúpy konkrétneho tovaru - osobného motorového vozidla a služby - poistenia podľa § 15 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver. Povinnou náležitosťou zmluvy o viazanom spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z. z. je opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje. Skutočnosť, že poskytnutý úver mal charakter viazaného spotrebiteľského úveru, bola uvedená v časti označenej ako predmet financovania A a predmet financovania B.

2.1.1. Čo sa týka poistenia „Carlife Garance“, poistenie predstavovalo samostatnú službu, a to vychádzajúc z poistnej zmluvy z 23. mája 2014, ktorej predmetom bolo poistenie mechanických a elektrických porúch motorových vozidiel so začiatkom poistenia 23. mája 2014 a koncom poistenia 23. mája 2015.

2.1.2. Aj z výpovede žalobcu na pojednávaní vyplynula jeho vedomosť, že predmetom úverovej zmluvy malo byť aj poistenie. Bolo mu uvedené, aké škody poistná zmluva plní v prípade poistnej udalosti. Ak žalobca poistenie nechcel, nemal uzavrieť poistnú zmluvu. I na pojednávaní pred odvolacím súdom žalobca podotkol, že zrejme prevážil jeho záujem o kúpu auta vzhľadom na limitovaný počet. Okrem toho z ničoho nevyplývalo a netvrdil to ani žalobca, že nemal možnosť poistné zaplatiť jednorazovo pri uzavretí poistnej zmluvy, a tak by služba nebola predmetom úverovej zmluvy. V danom prípade žalobca nepreukázal, že by bolo poistenie podmienkou uzavretia úverovej zmluvy.

2.1.3. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nesprávne odôvodnil, že v poistnej zmluve malo byť uvedené, že poistná suma mala byť financovaná z úveru (ako to bolo v kúpnej zmluve), keďže nie je náležitosťou poistnej zmluvy podľa § 788 ods. 2 OZ.

2.1.4. Pokiaľ žalobca poukázal na čestné prehlásenia iných spotrebiteľov, odvolací súd konštatoval, že každý prípad treba posudzovať samostatne aj s prihliadnutím na to, že predmetom úveru neboli rovnaké predmety služieb ako v danom prípade.

2.1.5. Odvolací súd ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2020 č. k. 5CoCsp/7/2020-316.

2.2. Odvolací súd konštatoval, že zo spoločných ustanovení zmluvy a zmluvy o zabezpečení z 23. mája 2014 vyplývalo, že žalobca s a oboznámil a súhlasil s VOP č. R., ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou

zmluvy a zmluvy o zabezpečení, pričom podľa bodu 18/3 klient bol oprávnený akékoľvek podnety týkajúce sa kvality a správnosti služieb poskytnutých spoločnosťou uplatniť vo forme reklamácie zaslanej na adresu Consumer Finance Holding, a. s., 29. augusta 3, 058 01 Poprad. Z týchto zistení podľa odvolacieho súdu nesporne vyplynulo, že zákonná náležitosť (adresa veriteľa, na ktorej spotrebiteľ mohol uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť) bola uvedená vo VOP, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy a zmluvy o zabezpečení z 23. mája 2014.

2.3. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval za správny právny záver súdu prvej inštancie, že zmluva nemala všetky zákonom vyžadované náležitosti a úver je bezúročný a bez poplatkov, preto považoval odvolanie žalovaných 1/, 2/ za dôvodné.

2.3.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol, pričom vo výroku IV., ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu zamietol, zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý, keďže nebol napadnutý odvolaním.

2.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a priznal žalovaným 1/, 2/ proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho konania) v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, konkrétne do časti prvého výroku, ktorými odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. tak, že žalobu žalobcu zamietol a do závislého výroku o trovách konania (tretí výrok) podal žalobca (ďalej len „žalobca“ alebo „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, eventuálne § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázok, ktoré v praxi dovolacieho súdu ešte neboli riešené, a to:

1/ Možno považovať za prijateľnú a teda platnú takú zmluvnú podmienku, ktorou dodávateľ požaduje, aby spotrebiteľ poukazoval tretej osobe poistné plnenie súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, pričom takéto poistné plnenie v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa?

2/ Môže dodávateľ platne podmieňovať poskytnutie závislého spotrebiteľského úveru určeného na kúpu osobného automobilu akceptovaním poistného produktu viazaného na kupovaný osobný automobil, pričom poistný produkt financovaný týmto úverom je súčasne podmienkou získania spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok?

3.2. Prípustnosť dovolania odôvodnil žalobca tým, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci (viď body 24., 25. a 26. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd vychádzal pri svojej úvahe z nesprávneho predpokladu, podľa ktorého poistenie „Carlife Garance“ predstavovalo samostatnú službu vychádzajúcu z poistnej zmluvy z 23. mája 2014.

3.3. Zdôraznil, že nemal o predmet financovania B (produkt „Carlife Garance“) v sume 325 eur záujem, ale musel ho akceptovať a financovať prostredníctvom úveru spolu s osobným automobilom. Vo svojich výpovediach, vrátane výpovede pred odvolacím súdom, konzistentne tvrdil, že uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo podmienené prijatím poistenia „Carlife Garance“. Okolnosť, že si nevyžiadaný poistný produkt pri podpisovaní balíka listín všimol, namietal ho, ale napriek tomu nemohol bez tohto poistenia uzatvoriť úver viazaný na kúpu vozidla za ponúkaných podmienok, iba potvrdzuje použitie nekalej obchodnej praxe. Poistný produkt „Carlife Garance“ je svojou povahou nákladom spojeným s poskytnutím úveru, pretože navyšuje istinu úveru.

3.3.1. V danom prípade išlo o súbeh vzájomne podmienených spotrebiteľských zmlúv, ktoré on (spotrebiteľ) uzatváral súčasne s viacerými dodávateľmi, avšak prostredníctvom len jedného dodávateľa AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s. (v jednej osobe: predajca vozidiel, sprostredkovateľ úverových a poistných produktov), pri jednom rokovaní a na jednom mieste. Žalovaní 1/, 2/ nesú plnú zodpovednosť za konanie sprostredkovateľa AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s., ktorý v postavení finančného agenta dojednal a uzavrel s ním (spotrebiteľom) pri jednom rokovaní a na jednom mieste kontrakt pozostávajúci zo vzájomne závislých zmlúv (§ 52a ods. 2 OZ).

3.3.2. Len samotná listina podpísaná ním (spotrebiteľom) nepreukázala, že sa jednalo o individuálne dojednanie, najmä pokiaľ jej obsah nesledoval záujem spotrebiteľa a nejednalo sa ani o hlavný predmet plnenia, ale iba o pridružené plnenie (poistenie). Poistný produkt „Carlife Garance“ nepotreboval. Dôkazné bremeno individuálneho dojednania zaťažovalo žalovaných 1/, 2/ (§ 53 ods. 3 OZ). Ďalej poukázal na neprijateľné zmluvné podmienky (§ 53 ods. 4 písm. t), v), w) OZ).

3.3.3. Z obsahu zmluvy a zmluvy o zabezpečení nevyplynulo, že by mal možnosť voľby, či má o predmet financovania B záujem alebo nie. Predmet financovania B v sume 325 eur je v zmluve o závislom spotrebiteľskom úvere formulovaný ako súčasť vopred pripraveného textu, ktorý nemohol ovplyvniť, mal len dve možnosti, buď akceptovať úver s navýšenou istinou o predmet financovania B, alebo úver ako celok odmietnuť.

3.3.4. Poistný produkt „Carlife Garance“ mu nepriniesol reálny úžitok, ale iba sprostredkovateľovi úveru a predajcovi vozidla v jednej osobe, ktorý tým sledoval formálny presun zodpovednosti za niektoré vady použitej veci na tretiu osobu (§ 620 ods. 2 OZ) a súčasne úžitok veriteľovi v dôsledku navýšenia úveru a navýšenia odplaty za jeho poskytnutie. On navštívil prevádzku za účelom kúpy motorového vozidla. Možno rozumne predpokladať, že pri kúpe auta spotrebiteľ hľadá v súlade so svojimi preferenciami najlepší pomer medzi kvalitou a cenou tovaru a určite nemá záujem platiť za tovar viac, ako je potrebné. Podľa písomnej kúpnej zmluvy z 23. mája 2014 dojednal kúpnu cenu za automobil vo výške 6.774 eur s tým, že 2.032,20 eur platil v hotovosti a zvyšná časť kúpnej ceny 4.741,80 eur mala byť financovaná úverom č. XXXXXXXXX právneho predchodcu žalovaných 1/, 2/. Výška poskytnutého úveru 5.066,80 eur nezodpovedala dojednaniu podľa kúpnej zmluvy.

3.3.5. Podotkol, že obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (vrátane adresy veriteľa na uplatnenie reklamácie) majú byť súčasťou textu zmluvy tak, aby boli spotrebiteľovi dostupné a viditeľné spolu s ostatnými podstatnými zmluvnými náležitosťami. Táto podmienka dostupnosti a viditeľnosti musí byť splnená aj v prípade, že podstatné náležitosti sú súčasťou príloh zmluvy. Tzv. odkazovacie doložky na neprehľadné a rozsiahle obchodné podmienky a iné prílohy hlavnej zmluvy vyhotovené drobným písmom nemožno vo vzťahu k obligatórnym zmluvným náležitostiam považovať za platné a účinné dojednania. Obchodné podmienky môžu obsahovať ustanovenia administratívno-technického charakteru, ale nemožno ich zneužívať na platné dojednávania údajov tvoriacich podstatný obsah spotrebiteľskej zmluvy.

3.4. Žalovaní 1/, 2/ naďalej v spolupráci so sprostredkovateľom úveru pokračujú v nekalej obchodnej praxi.

3.4.1. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolač súd“) z 12. marca 2013 sp. zn. 3Sžo/19/2012, z 23. januára 2014 sp. zn. 8Sžo/2/2013, z 30. apríla 2014 sp. zn. 5Sžo/21/2013, z 25. mája 2015 sp. zn. 5Sžo/32/2014, z 26. augusta 2015 sp. zn. 6Sžo/61/2014, z 28. júna 2016 sp. zn. 7Sžo/61/2014.

3.5. Mal za to, že odvolací súd postupoval nesprávne, keď posudzoval dojednanie o poistení „Carlife Garance“ izolovane a samostatne. Takýto prístup odporuje právnej úprave podľa § 52a ods. 2 OZ a odporuje najmä tomu, ako bol spotrebiteľský kontrakt v skutočnosti uzatvorený. Všetky spotrebiteľské zmluvy, hoci uzatvorené s viacerými dodávateľmi, pokiaľ boli uzatvorené pri jednom rokovaní, len prostredníctvom jedného z dodávateľov a vzájomne sa podmieňujú, je potrebné posudzovať spoločne a vo vzájomnej súvislosti.

3.6. Podľa jeho názoru postupoval súd prvej inštancie správne, keď konanie právneho predchodcu žalovaných 1/, 2/ posúdil ako contra legem. Na porušenie zákonných ustanovení verejnoprávného charakteru určených na ochranu spotrebiteľa má súd prihliadať z úradnej povinnosti (§ 7 a § 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov).

3.7. Schéma spolupráce medzi právnym predchodcom žalovaných 1/, 2/ v postavení úverového veriteľa a sprostredkovateľom úveru (skupina spoločností vystupujúcich pod označením AAA Auto) bola založená na nekalej obchodnej praktike, ktorej výsledok bol nezákonný (vozidlá na úver sa u podnikateľskej skupiny AAA Auto spravidla ponúkajú na predaj za sumu zdanlivo nižšiu ako pri ich kúpe z vlastných prostriedkov). Toto umožňuje prilákať zákazníkov, aby navštívili prevádzku AAA Auto a preferovali financovanie auta úverom. Zákazník (spotrebiteľ) potom, ako si vyberie vozidlo na financovanie úverom, musí následne čakať niekoľko hodín (neraz i neskoro do večera) na schválenie spotrebiteľského úveru. Následne je spotrebiteľovi v štádiu, keď je už unavený a jeho pozornosť je významne znížená, naráchlo sprostredkovateľom úveru predkladaný na podpis pripravený balíček listín (obvykle rádovo desiatky hárkov formátu A4), bez primeraného času na oboznámenie sa s ich obsahom, v ktorých sú predformulované dojednania o podstatných náležitostiach (cena auta a istina úveru) v rozpore s predchádzajúcimi prísľubmi poskytnutými spotrebiteľovi a jeho očakávaniami. Pokiaľ sa spotrebiteľ rozhodne pre financovanie vozidla na úver, potom musí popri kúpnej cene za vozidlo automaticky akceptovať aj ďalšie povinné náklady skryté v cene nevyžiadaných fiktívnych doplnkových služieb, resp. povinných poistných produktov tvoriacich súčasť istiny úveru.

3.7.1. Vopred predformulované zmluvné podmienky vo vzťahu k cene vozidla a istine úveru odporujú skutočnej vôli spotrebiteľa. Týmto dochádza k uvádzaniu spotrebiteľa do omylu v otázke skutočnej odplaty, t. j. celkových nákladov za poskytnutie úveru skrz použitia fiktívnych doplnkových služieb, resp. poistných produktov pripočítavaných k istine úveru využívaných ako nástroj na zahmlievanie skutočnej odplaty. Poskytnutie primárneho produktu (závislého úveru na vozidlo) je v predmetnej veci podmienené akceptovaním sekundárneho produktu (poistenia „Carlife Garance“). Z právneho hľadiska je irelevantné, či je dodávateľom sekundárneho produktu úverový veriteľ, sprostredkovateľ alebo tretia osoba, poistenie „Carlife Garance“ svojou povahou v danom prípade napĺňa kritériá nákladu spojeného s poskytnutím úveru.

3.8. V dovolaní navrhol i odklad právoplatnosti závislého výroku o trovách konania rozsudku odvolacieho súdu (tretí výrok) podľa § 444 ods. 2 CSP, ktorý odôvodnil existujúcim reálnym predpokladom, že dovolanie bude úspešné a napadnuté rozhodnutie bude zmenené, resp. zrušené.

3.8.1. Mal za to, že pokiaľ by právoplatnosť závislého výroku o trovách konania nebola odložená, bude to mať negatívny dopad na neho (vymáhanie trov konania prostredníctvom exekúcie), pričom cieľom odkladu právoplatnosti je predísť vydaniu uznesenia o výške trov, ktoré bude vydané po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

3.9. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil v časti prvého výroku a v závislom výroku o trovách konania tak, že žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.407,93 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 4. apríla 2019 do zaplatenia a žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.407,93 eur s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných dochádza k zániku povinnosti plnenia druhého žalovaného, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy a Zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX z 23. mája 2014, uzatvorený medzi žalobcom a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., je bezúročný a bez poplatkov. Dovolateľ má proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.9.1. Alternatívne navrhol, aby najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil v časti prvého výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu konštatoval, že dovolacie otázky žalobcu považuje za nesprávne.

5.1. K obligatornosti poistenia tvrdeného dovolateľom uviedol, že ide o účelové, ničím nepodložené tvrdenie. Práve naopak, bolo iba na slobodnej vôli klienta, čo a za akú cenu sa rozhodne prostredníctvom úveru financovať.

5.2. Podotkol, že ako veriteľ ani objektívne nemôže zasahovať do negociačného procesu kúpnopredajných vzťahov, či vzťahov o poskytovaní služieb, ktorý sa uskutočňuje mimo jeho priestorov.

5.3. Poukázal na to, že AUTOCENTRUM AAA Auto a. s. poskytuje a sprostredkúva poistenie aj v prípade, ak kúpa motorového vozidla, či poistenia nie sú financované úverom poskytnutým ním ako veriteľom (ale klient ako kupujúci si motorové vozidlo financuje z vlastných prostriedkov), teda nie je možné hovoriť o povinnom spájaní a podmieňovaní financovania motorových vozidiel prostredníctvom úveru od neho ako veriteľa s financovaním doplnkových tovarov a služieb.

5.4. Žalobca z neznámych dôvodov hodnotí poisťnú zmluvu ako neprijateľnú podmienku úverovej zmluvy, pričom si neuvedomil základnú právnu skutočnosť, t. j. že ide o samostatné zmluvy financované jedným úverom. Kúpna zmluva a ani poisťná zmluva nie sú súčasťou úverovej zmluvy. V úverovej zmluve je v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch len odkaz na tovar a služby, ktoré sa úverom financujú. Samotné zmluvy o kúpe tovaru a služieb sú samostatnými zmluvami, uzatvorenými s úplne inými účastníkmi.

5.4.1. Neprijateľná podmienka je také zmluvné ustanovenie, ktoré spôsobuje neodôvodnenú nerovnováhu zmluvných strán niektorým zo spôsobov uvedených v ustanovení § 53 ods. 4 OZ, prípadne iným obdobným spôsobom. Neprijateľnou môže byť len taká podmienka, ktorá je oddeliteľná od spotrebiteľskej zmluvy tak, že aj po jej oddelení ostane zmluva v platnosti.

5.4.2. Hlavný predmet plnenia nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Poisťná zmluva nemôže byť neprijateľnou podmienkou úverovej zmluvy.

5.5. Žalobca počas celého konania tvrdil, že si nič iné okrem kúpy auta objednať nechcel. Napriek tomu ho písomne požiadal o poskytnutie úveru aj na ďalší tovar a služby. Išlo výlučne o prejav jeho vôle, nie o prejav vôle veriteľa.

5.5.1. Veriteľ nie je poisťovňa, ani nepredáva autá, ani neposkytuje služby s tým spojené. Veriteľ pritom informoval spotrebiteľa o tom, čo a v akej výške je z úveru financované. Predmet financovania A a predmet financovania B boli v zmluve výrazne a zrozumiteľne uvedené. Nejde o žiadny skrytý tovar, službu, alebo poplatok. Spotrebiteľ má možnosť vybrať si len predmet financovania A, alebo zmluvu vôbec nepodpísať.

5.6. Uviedol, že suma 325 eur by bola nákladom spotrebiteľa len v jedinom prípade, ak by spotrebiteľ za túto sumu nič nedostal. Spotrebiteľ však za túto sumu dostal zmluvné poistenie vozidla. Na jednej strane teda veriteľ poskytol úver vo výške 325 eur na to, aby mal spotrebiteľ poistené auto a na druhej strane žalobca dospel k názoru, že táto suma z neznámych dôvodov nebola príjmom poisťovne, ale príjmom veriteľa. Toto poisťné náležalo poisťovni, ktorá si ho ponechala ako protihodnotu poisťky. V žiadnom prípade nebolo príjmom veriteľa.

5.7. Podotkol, že suma 4.741,80 eur bola z úveru použitá na zaplatenie kúpnej ceny auta a suma 325 eur bola použitá na zaplatenie poisťného. V oboch prípadoch ide o plnenie v prospech spotrebiteľa a nie v prospech veriteľa. Vrátenie tejto sumy (spolu 5.066,80 eur) nepredstavuje pre veriteľa žiadny zisk, je to len suma, ktorú veriteľ vynaložil na financovanie potrieb spotrebiteľa. Prostriedky prevyšujúce túto sumu už predstavujú zisk. V danom prípade sú to len dohodnuté úroky, nič iné.

5.8. Z dokumentácie (žalobcom podpísaná žiadosť o úver, Štandardné európske informácie o

spotrebiteľskom úvere, Zmluva o úvere, faktúra AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s., poisťná zmluva) vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ mal záujem okrem predmetu kúpy na základe písomnej kúpnej zmluvy financovať aj poisťný produkt, ktorý bol predmetom písomnej poisťnej zmluvy. Preto nie je zrejmé, v čom mal byť porušený zákon a v čom mala byť porušená, resp. neakceptovaná vôľa žalobcu v daných zmluvných vzťahoch.

5.9. K údajnej nekalej obchodnej praktike uviedol, že nie je účastníkom kúpnopredajného vzťahu, preto nemá a ani objektívne nemôže mať vedomosť o tom, za akú cenu by predávajúci predal motorové vozidlo, ak by si klient ako kupujúci kúpu motorového vozidla financoval z vlastných zdrojov. Predmetom jeho činnosti je najmä poskytovanie spotrebiteľských úverov, a teda v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytuje svojim klientom finančné prostriedky, o ktoré však musia jeho klienti vopred požiadať, pričom nemá ani objektívnu možnosť preverovať vývoj kúpnej ceny konkrétneho tovaru v rámci kúpnopredajného vzťahu. Tovar alebo službu si vyberá výlučne spotrebiteľ. Za jeho ekonomickú výhodnosť, nevýhodnosť alebo za jeho kvalitu, či vlastnosti nemôže veriteľ niesť zodpovednosť. Veriteľ zodpovedá za cenu a podmienky úveru, nie za cenu a kvalitu financovaného tovaru alebo služby.

5.10. Mal za to, že dovolateľom citovaná judikatúra najvyššieho súdu (sp. zn. 6Sžo/61/2014, 5Sžo/632/2014, 3Sžo/19/2012 a 6Sžo/21/2013) sa netýka posudzovanej veci, keďže nejde o skutkovo totožnú vec v porovnaní s úverovým vzťahom žalobcu.

5.11. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, prípadne zamietol.

6. Z výpisu z Obchodného registra Mestského súdu Bratislava III dovolací súd zistil, že dňa 1. januára 2022 došlo k dobrovoľnému výmazu žalovaného 2/ z obchodného registra z titulu, že žalovaný 2/ zanikol v dôsledku rozdelenia, a právnym nástupcom žalovaného 2/ sa ku dňu 1. januára 2022 stala Všeobecná úverová banka, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155 (ďalej len „Všeobecná úverová banka, a. s.“ alebo „VÚB“) a VÚB Operating Leasing, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 54 108 128 (ďalej len „VÚB Operating Leasing, a. s.“ alebo „VÚBOL“).

6.1. Z čl. 3.3 a čl. 3.4 Projektu rozdelenia zlúčením uzavretým medzi VÚB Leasing, a. s. (ako zanikajúcou spoločnosťou) a Všeobecnou úverovou bankou, a. s. a VÚB Operating Leasing, a. s. (ako nástupníckymi spoločnosťami) dňa 13. decembra 2021 (viď Notárska zápisnica spísaná 13. decembra 2021 notárkou JUDr. Ľubicou Floriánovou sp. zn. N 1302/2021, Nz 52612/2021, NCRls 53542/2021) vyplýva, že po účinnosti rozdelenia bude spoločnosť VÚBOL pokračovať v prevádzaní operatívneho leasingu zanikajúcej spoločnosti v rámci svojich existujúcich živnostenských oprávnení a po účinnosti rozdelenia bude VÚB pokračovať v prevádzkovaní ostatného podnikania zanikajúcej spoločnosti v rámci svojho existujúceho povolenia.

6.2. Podľa § 438 ods. 1, 2 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzatí žaloby a o vzájomnej žalobe.

6.3. Podľa § 64 CSP ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

6.4. Keďže v danej veci došlo počas dovolacieho konania k zániku žalovaného 2/ v dôsledku rozdelenia, avšak skôr, ako sa dovolacie konanie skončilo, dovolací súd ex offio rozhodol podľa ustanovenia § 64 CSP, že v dovolacom konaní ako so žalovaným pokračuje s právnym nástupcom žalovaného 2/: Všeobecnou úverovou bankou, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie

vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 CSP a § 421 CSP.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. V prípade dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP musí ísť o otázku právnú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

12. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá vymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

12.1. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov konkrétného právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym, či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

13. Otázkou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená.

14. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (porovnaj sp. zn. 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

15. K dovolateľom položeným právnym otázkam (či možno považovať za prijateľnú, a teda platnú, takú zmluvnú podmienku, ktorou dodávateľ požaduje, aby spotrebiteľ poukazoval tretej osobe poisťné plnenie súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, pričom takéto poisťné plnenie v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, a či môže dodávateľ platne podmieňovať poskytnutie závislého spotrebiteľského úveru určeného na kúpu osobného automobilu akceptovaním poisťného produktu viazaného na kupovaný osobný automobil, pričom poisťný produkt financovaný týmto úverom je súčasne podmienkou získania spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok) dovolací súd poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax uvádza poukazujúc na to, že medzičasom rozhodovacia činnosť odvolacieho súdu tieto predmetné

otázky riešila, a to najmä v rozhodnutiach sp. zn. 9Cdo/291/2021 z 27. novembra 2023 a sp. zn. 2Cdo/165/2020 z 27. októbra 2021, na ktoré nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, že tieto právne otázky sú v praxi dovolacieho súdu vyriešené, a preto posudzoval prípustnosť podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Najvyšší súd v rozsudku z 27. novembra 2023 sp. zn. 9Cdo/291/2021 uviedol:...(„)Smernica 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere bola do slovenského právneho poriadku prebratá zákonom o spotrebiteľských úveroch (bod 12. citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

V zmysle § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia spornej zmluvy o úvere, na účely tohto zákona sa rozumie celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, písm. g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok (bod 13. citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

V zmysle § 9 ods. 2 písm. g) cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, písm. k) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (bod 14. citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

V rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a. s. sa Súdny dvor Európskej únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru” obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 a pojem „výška čerpania” obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom, a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takehoto postupu, t. j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru (bod 87.). Zároveň informácia o celkových nákladoch úveru umožňuje spotrebiteľovi porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku (bod 90.). (bod 15. citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

Aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, musia byť údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale zároveň musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarcu chráni spotrebiteľa a naplňa účel sledovaný právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv, ktorým je úplné informovanie spotrebiteľa o podmienkach v tomto prípade úverovej zmluvy v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Správnosť údajov totiž nepochybne ovplyvňuje rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Zároveň spotrebiteľ musí mať možnosť zoznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby vedel, čo konkrétne je predmetom dojednávania, a aké sú jeho práva a záväzky z toho plynúce. Ak by sa pripustil výklad, že akýkoľvek údaj (teda aj chybný) uvedený v zmluve spĺňa podmienky § 9 ods. 2 cit. zákona, stratilo by toto ustanovenie zmysel. Jednou z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy je aj údaj o výške úveru, ktorého definíciu podáva ustanovenie § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ na základe správne v zmluve uvedených informácií o výške skutočne poskytnutého úveru, dostáva jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku o tom, čo vlastne spláca a akú sumu si skutočne požičal, ako aj to, akú má povahu jeho záväzkov z hľadiska

nákladov s ním spojených. Zároveň nesprávne uvedený údaj môže mať za následok vplyv na správnosť ďalších údajov spotrebiteľskej zmluvy a tiež na samotnú výšku záväzkov spotrebiteľa (výšku splátky, úročenie úverovej sumy). Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákon o spotrebiteľských úveroch). V tomto smere teda neexistuje žiadna výnimka a veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje náklad, avšak zároveň ho prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, teda aktívum, hoci v skutočnosti ide o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním nákladu do výšky úveru (bod 16. citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

Právnu otázku nastolenú dovolateľom v podstate riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020, ako aj z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Cdo/322/2020 so záverom, že dovolací súd konštatuje, že v zmysle § 52a ods. 2 OZ vyplýva jednoznačná závislosť zmlúv, uzatváraných pri poskytovaní úveru na kúpu vozidla a doplnkové služby. Dovolací súd je toho názoru, že pokiaľ v zmysle § 52a ods. 2 OZ je daná vzájomná zmluvná závislosť, tak táto závislosť musí byť zrejماً aj z obsahu dojednaných zmlúv, a teda nesmie byť vzájomné dojednanie takýchto zmlúv odlišné.(“)...) (bod 17. citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

17. Z uznesenia najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020 vyplýva:...(,)Totižto z obsahu kúpnej zmluvy vyplýva, že časť kúpnej ceny vo výške 684,80 eur bola predávajúcemu zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy, a že zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 5.489,20 eur bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere. Z obsahu úverovej zmluvy však jednoznačne vyplýva celková dojednaná výška úveru v sume 6.163,20 eur s tým, že predmetný spotrebiteľský úver bol účelovo viazaný, a to na obstaranie tam uvedeného predmetu financovania, ktorým bolo predmetné motorové vozidlo Citroën C4 Grand Picasso Diesel 1,6 HDi. Dovolací súd však konštatuje, že v zmysle § 52a ods. 2 OZ vyplýva jednoznačná závislosť týchto zmlúv, čo nerozporovali ani súdy nižšej inštancie. Avšak dovolací súd je toho názoru, že pokiaľ v zmysle § 52a ods. 2 OZ je daná vzájomná zmluvná závislosť, tak táto závislosť musí byť zrejماً aj z obsahu dojednaných zmlúv, a teda nesmie byť vzájomné dojednanie takýchto zmlúv odlišné. V tomto prípade nekorešpondujúce v dojednanej výške pri kúpnej zmluve - kúpnej ceny (5.489,20 eur) a pri spotrebiteľskom úvere - výška spotrebiteľského úveru (6.163,20 eur). A to bez ohľadu na vystavenú faktúru č. U., ktorou bol fakturovaný predaj osobného automobilu Citroën C4 Grand Picasso 1,6 HDi vrátane doplnkového zákaznickeho servisu a Carlife Garancia. Dovolací súd tak konštatuje, že uplatnenie § 52a ods. 2 OZ na zmluvné dojednanie (kúpnu zmluvu a spotrebiteľský úver) je v tomto prípade zásadné (bod 29. odôvodnenia citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

Na základe uvedeného je nepochybné, že RPMN uvedená v úverovej zmluve nezodpovedá kúpnej cene, ktorá je uvedená v kúpnej zmluve, t. j. 6.174 eur, po odpočítaní zaplatených 684,80 eur v sume 5.489,20 eur a následkom čoho je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z. z.(“)...) (bod 30. odôvodnenia citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu).

18. Najvyšší súd dodáva, že rovnaké právne závery týkajúce sa posúdenia, či suma úveru poskytnutá na financovanie doplnkových služieb je podľa zákona o spotrebiteľských úveroch nákladom podľa § 2 písm. g), boli vyjadrené aj v rozsudkoch najvyššieho súdu z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Cdo/322/2020, z 31. mája sp. zn. 4Cdo/93/2023, z 27. júna 2023 sp. zn. 4Cdo/29/2023, z 25. júla 2023 sp. zn. 7Cdo/106/2022, z 24. októbra 2023 sp. zn. 4Cdo/175/2022 a v uznesení najvyššieho súdu z 30. marca 2023 sp. zn. 7Cdo/31/2022. V dôsledku uvedeného možno v nich uvedený právny názor ohľadom predmetných právnych otázok považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

19. V súvislosti s dovolacími námietkami žalobcu ohľadne skúmania nekalej obchodnej praxe pri dojednaní doplnkových služieb najvyšší súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 21. marca 2024 vo veci C-714/22 S.R.G. proti Profi Credit Bulgaria EOOD, z ktorého vyplýva: „1. Článok 3 písm. g) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o

spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že: náklady na doplnkové služby k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktoré poskytujú spotrebiteľovi, ktorý si tieto služby kúpil, prednosť pri posudzovaní jeho žiadosti o úver a poskytnutí požičanej sumy, ako aj možnosť odložiť zaplatenie mesačných splátok alebo znížiť ich výšku, spadajú pod pojem „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ v zmysle tohto ustanovenia, a teda pod pojem „ročná percentuálna miera nákladov“ v zmysle článku 3 písm. i), ak sa nadobudnutie uvedených služieb ukáže ako povinné pri získaní dotknutého úveru alebo ak tieto služby predstavujú mechanizmus určený na zakrytie skutočných nákladov tohto úveru.

2. Článok 10 ods. 2 písm. g) a článok 23 smernice 2008/48 sa majú vykladať v tom zmysle, že: nebránia tomu, aby sa v prípade, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neuvádza ročnú percentuálnu mieru nákladov zahŕňajúcu všetky náklady stanovené v článku 3 písm. g) tejto smernice, považovala táto zmluva za bezúročnú a bez poplatkov, a tak jej zrušenie má za následok len vrátenie požičanej istiny dotknutým spotrebiteľom.

3. Článok 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách s a má vykladať v tom zmysle, že: podmienky týkajúce sa doplnkových služieb k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktoré poskytujú spotrebiteľovi, ktorý si ich kúpil, prednosť pri posudzovaní jeho žiadosti o úver a poskytnutí požičanej sumy, ako aj možnosť odložiť zaplatenie mesačných splátok alebo znížiť ich výšku, v zásade nepatria do hlavného predmetu tejto zmluvy v zmysle uvedeného ustanovenia, a teda podliehajú posúdeniu ich nekalej povahy.

4. Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že: podmienka zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá dotknutému spotrebiteľovi umožňuje odložiť alebo upraviť mesačné splátky úveru prostredníctvom zaplatenia dodatočných poplatkov, hoci nie je isté, či tento spotrebiteľ využije túto možnosť, môže mať nekalú povahu, najmä ak sú tieto poplatky zjavne neprimerané vo vzťahu k výške poskytnutého úveru.“

20. Dovolací súd konštatuje, že nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od týchto záverov, pretože nie sú v rozpore s ustanovením § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka.

20.1. Keďže dovolateľom nastolené právne otázky už boli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené, avšak až po podaní mimoriadneho opravného prostriedku v tomto konkrétnom spore (18. júna 2021), ale neboli zodpovedané v čase rozhodovania súdov v základnom konaní, preto dovolací súd konštatoval prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň jeho dôvodnosť, keď rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP), preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v dovolaní napadnutom výroku (časť prvého výroku) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) pre nesprávny právny názor (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a dovolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

23. Dovolací súd záverom dodáva, že dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu i v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok), preto nerozhodol o návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti výroku o trovách konania podľa § 444 ods. 2 CSP, pričom v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.